

2. Сучасне українське декоративне мистецтво: збереження національної своєрідності в умовах глобалізації: монографія / НАН України, ІМФЕ імені М. Т. Рильського. Київ, 2019. 240 с.

Кошман І.,
вчитель музичного мистецтва,
Опорний заклад «Ромоданівський ліцей»
(сmt Ромодан)

ЗАГАЛЬНА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В ОПОРНОМУ ЗАКЛАДІ «РОМОДАНІВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ»

Сучасна освіта спрямована на інтелектуальний і духовний розвиток креативної особистості, громадянина незалежної держави. В освітніх стандартах багатьох держав, у Дорожній карті мистецької освіти (ЮНЕСКО, 2006) наголошується, що «культура стає найважливішим компонентом всебічної освіти для всіх» [1, с. 9].

Науково-методичні основи загальної мистецької освіти глибоко розроблено у працях Л. Аристової [1], О. Гайдамаки, О. Гумінської, Л. Кондратової, О. Лобач [2], О. Лобової, Г. Падалки, О. Ростовського, О. Рудницької [5], Л. Халецької [6] та ін. (див. аналіз першоджерел в Л. Масол [3]). Актуальною залишається проблема узагальнення досвіду загальної мистецької освіти в ЗЗСО.

Мета – вирізнити етапи становлення загальної мистецької освіти в ОЗ «Ромоданівський ліцей».

Л. Халецька проаналізувала ключові поняття музичної педагогіки та визначила зміст загальної мистецької освіти, яка «є підсистемою загальної середньої освіти, ... поєднує навчання, виховання і розвиток учнів у процесі опанування цінностей мистецтва, художньої культури, природи естетичного і спрямовується на формування духовності, естетичної культури, художніх здібностей особистості, комплексу компетентностей, що стануть підґрунтям для її активної участі у соціокультурному житті, основою художньо-естетичного самовдосконалення» [6, с. 39].

На офіційному сайті ОЗ «Ромоданівський ліцей» [4] представлено результати пошукової діяльності педагогічного колективу з історії становлення закладу. Аналіз матеріалів дав змогу вирізнити три етапи в історії загальної мистецької освіти в навчальному закладі протягом 125 років (1887–2023 рр.).

Перший етап – церковно-парафіяльний (8 січня 1897 – 1917 рр.). На офіційному сайті навчального закладу детально описано початок функціонування школи як двокласної церковно-парафіяльної при Свято-Димитріївському храмі. Для нашого дослідження надзвичайно важлива інформація про загальну музичну освіту учнів школи. Вона здійснювалась на уроках співів і на заняттях шкільного хору. Наголошується, що уроки співів цінувалися на рівні Закону Божого. Репертуар хору включав духовні піснеспіви та українські народні пісні, переважно календарно-обрядові. Хористи брали участь у храмових богослужіннях, а також у різних народних святах і обрядах.

Другий етап – радянський (1917 – 1991 рр.). Робота школи визначалася постійно змінюваними історико-політичними, економічними, соціокультурними чинниками. Ми відзначимо найбільш значущі події, які сталися протягом цього етапу. Спочатку вона була семирічкою, а з 1934 р. – середньою. Декілька разів приміщення школи руйнувалося та знов відбудовувалося. Свого сучасного вигляду вона набула лише 1958 року. Незважаючи на труднощі, навчальний заклад був на селі головним осередком культури. Примітним є те, що саме *вчитель малювання В. Ф. Мещерський* 1964 року першим у школі одержав високе звання «Відмінник народної освіти». Він був удостоєний бронзової медалі Виставки досягнень народного господарства СРСР в Москві. Вчитель-митець виконав чимало портретів і картин для художнього оформлення школи. Загальна мистецька освіта в цей період здійснювалась за Типовими навчальними програмами Міністерства освіти.

Третій етап – сучасний (1991 – дотепер). Центральною подією цього періоду стало відзначення 1997 р. сторіччя навчального закладу, на яке завітали відомі випускники – О. П. Руденко (1938–2019), доктор фізико-математичних, професор, декан (1978–2003 рр.) фізико-математичного факультету

Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка; В. Г. Устименко – заступник декана факультету електроніки та систем управління Київського національного авіаційного університету; Н. Фурса – поет-журналіст, а також поети – О. Печора, В. Капелюха та ін.

На цей період припадає реформування освіти, впровадження Державних стандартів (2004, 2011, 2018 рр.) та концепції «Нова українська школа» (2018).

З 2011 року директором закладу обрано Т. В. Чепурко, вчителя вищої категорії, старшого вчителя, яка після закінчення Полтавського педагогічного 1982 р. викладає історію. За її керівництва відбулася оптимізація навчальних закладів. 17 червня 2021 р. школу перейменовано в ОЗ «Ромоданівський ліцей». Принципово новими напрямками роботи ліцею протягом останніх років стали: 1) цілеспрямована науково-методична діяльність педагогічного колективу; 2) науково-дослідницька робота учнів у Малій академії наук; 3) міжнародна співпраця; 4) поєднання традицій та інновацій в освітній системі.

Так, науково-методична робота в ліцеї здійснюється за такими напрямками: а) удосконалення професійної компетентності кожного педагога, розвитку їх творчої ініціативи в межах власного педагогічного досвіду, роботи в методичному об'єднанні (наприклад, Т. Чаюн керує методичним об'єднанням учителів художньо-естетичного, технологічного та спортивного циклів) або окремій творчій групі з певної методичної проблеми (до прикладу – творча група декоративно-ужиткового мистецтва «Колорит», до складу якої входять Т. Чаюн, О. Гужева, О. Опришко); б) упровадження в освітній процес інноваційних проєктів, новітніх технологій (так, авторка статті здійснила дослідження «Інтерактивні технології загальної мистецької освіти в основній школі», 2022 р.); в) підвищення ІКТ-компетентності педагогів із метою ефективної інформатизації освітнього процесу; г) удосконалення контрольної оцінювальної діяльності в процесі навчання з урахуванням сучасних досягнень педагогіки, зокрема з використанням електронних журналів; д) активізація видавничої діяльності педагогів, інноваційній і дослідно-експериментальній діяльності.

Науково-дослідницька робота в Малій академії наук спрямована на роботу з обдарованими учнями. У звіті директора Т. Чепурко зазначено: «Результативною є методична робота з обдарованими школярами й підготовка їх до різних конкурсів, олімпіад. Були проведені ... I та II (територіальний) етапи Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт МАН, учні взяли участь у Всеукраїнській виставці-конкурсі з декоративно-ужиткового і образотворчого мистецтва “Знай і люби свій край”» [4].

Із 2011 року в навчальному закладі започатковано міжнародну співпрацю з волонтерами Корпусу Миру з США – Крістофером Мерто (2011 – 2013 рр.), Джейкобом Доусером (2017 – 2018 рр.).

Незважаючи на складні політичні, економічні умови, збережено мистецькі гуртки – танцювальний колектив «Хамелеон» (керівник О. Опришко) в 2015 р. отримав звання «Зразковий колектив», декоративно-прикладного мистецтва, журналістики, драматичного мистецтва.

Отже, загальна мистецька освіта в ОЗ «Ромоданівський ліцей» пройшла тривалий шлях свого становлення, де виокремлюються три періоди: церковно-парафіяльний (1897–1917); радянський (1917–1991) і сучасний (1991–2023).

Список використаної літератури

1. Аристова Л. С. Методика музичного навчання та виховання : навч.-метод. посібн. Ч. 1. Миколаїв : Іліон, 2018. 404 с.
2. Лобач О. О. Метаморфози освітньої галузі «Мистецтво» в державних стандартах України. *Modern science: problems and innovations. Abstracts of the 1st International scientific and practical conference. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2020. Pp. 405-412. URL: <https://sci-conf.com.ua/i-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-modern-science-problems-and-innovations-5-7-aprelya-2020-goda-stokgolm-shvetsiya-arhiv/>*
3. Масол Л. М. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 3-4 класах на засадах компетентнісного підходу : навч.-метод. посібник. Київ : Генеза, 2020. 160 с.
4. Опорний заклад "Ромоданівський ліцей": офіційний сайт. URL: <http://romodan-zosh.pl.sch.in.ua>
5. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька : навч. посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005.
6. Халецька Л. Л. Розвиток загальнокультурної компетентності вчителів мистецьких дисциплін у системі післядипломної педагогічної освіти: моногр. Полтава: АСМІ, 2019. 192 с.